

N:o 20.

Af Herr Hammarhjelm, Carl: Om ett tillägg i 1 § 2 mom. af Kongl. Förordningen den 14 April 1866, angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof.

I en tid, såsom den närvarande, då den ena uppfinningen jagar den andra, är det helt naturligt, att äfven den civila lagstiftningen, för så vidt den står i sammanhang med industriella eller tekniska föremål, kan vara i behof af förändring eller tariffva något tillägg. Så är ock redan nu hos oss förhållandet i fråga om Kongl. Förordningen den 14 April 1866, angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof, hvilket gifver mig anledning att för Riksdagen föreslå beslutandet af ett tillägg uti § 1 af samma förordning.

Det är bekant, att här i riket blifvit under sistlidna år uttagna tvänne särskilda patent, det ena af en Svensk och det andra af en Engelsk ingenjör, å en ny metod för transport af förnämligast malm, tackjern, kol och dylikt tyngre gods, hvilket forslas, icke å en väg, som följer marken, utan i luften på vid pass 10 till 20 fots höjd öfver jordytan.

Metoden består nemligen deri, att lådor eller korgar af lämplig form och storlek hakas fast på en ändlös jerntrådslina, hvilken, upplagd i likhet med de elektriska telegraftrådarna på stolpar, sättas i rörelse af en lokomobil, fast ångmaskin eller vattenkraft och löper å rullar, sålunda bringande å ena sidan de lastade lådorna eller korgarne till sin bestämmelseort, och å den andra de efter lossningen tomma lådorna tillbaka till banans utgångspunkt, i och för ny lastning. Det inses, lätt, att kostnaden för sådana jerntrådsbanor måste blifva högst betydligt billigare, såväl hvad anläggning som trafikering angår, än för vanliga jernvägar; och då man derjemte kan utan svårighet föra en jerntrådsbana öfver hvilka branta stigningar som helst, är ögonskenligt, att sådana banor, lämpa sig särdeles väl för bergslagsorter och dessutom för många andra ställen i vårt land. Redan är också i fråga att anlägga banor af detta slag dels i Skåne och dels vid Finspong, hvilken sednare är nära fullbordad. Men om på sednare stället något hinder för utförandet af ett sådant företag icke mött från fremmande jordegares sida, eftersom banan går öfver bruksegarens egen mark, är detta icke öfverallt att påräkna. Och just för att ett i det stora hela gagneligt transportmedel icke måtte omöjliggöras genom ett enskildt intresses motstånd eller till och med en nyck af någon jordegare, öfver hvars område jerntrådsbanan skulle ledas, så är af nöden, att § 1 uti före-

nämnda Kongl. Förordning den 14 April 1866 erhåller ett tillägg, som sätter anläggningen af järntrådsbanor i paritet med upprättandet af elektriska telegaf-linier, hvarmed dylika banor hafva en i ögonen fallande likhet i så fall, att till dem icke tarvas mera mark än som åtgår till de nödiga stolparnes uppresande samt för de erforderliga driftmaskinernas uppställning, äfvensom vid ändpunkterna till utrymme för varornas lossning och lastning jemte upplagsplats för desamma och bostäder åt banbetjeningen.

Då lätta och mindre kostsamma transporter äro ett alldeles oeftergifligt villkor för utvecklingen, ja! man må väl säga beståndet af vårt lands industri, och det hädanefters otvifvelaktigt kommer att lemnas åt den enskilda företagsamheten, den enskilda associationsandan, att förskaffa oss de vidare kommunikationsmedel, hvaraf oss göres behof, samt i ett kapitalfattigt land det är mer än annorstädes af vigt att icke slösa med kostnaderna, såsom hittills tyvärr skett, torde det icke förnekas, att det ämne, som här till Riksdagens pröfning och beslutande, för dess del, blifvit framställt, är väl förtjent af det intresse, motionären därför önskat framkalla.

På grund af hvad jag ofvan anført får jag härmed vördsamt föreslå, att i § 2 mom. af Kongl. Förordningen den 14 April 1866 måtte erhålla ett tillägg näst efter orden "elektriska ledningstrådar", som afser att gifva sådana "järntrådsvägar" samma rätt i afseende på expropriation, som elektriska telegrafan.

Om remiss till Lag-Ütskottet anhåller jag vördsamt, till hvilket äfven de handlingar, som upplysa saken, torde få öfverlemas.

Stockholm den 29 Januari 1870.

C. Hammarhjelm.

N:o 21.

Af Friherre von Essen, Fredrik: Angående Upsala och Stockholms läns förening till ett landshöfdingedöme och Södertörns förläggande till Nyköpings län.

Sednare tidens förbättrade kommunikationer, ångbåts- och jernvägsförbindelser samt en tätare postbefordran hafva jemte andra fördelar äfven beredt åt vissa orter en lättare beröring med länens residensstäder, på samma gång som